

Aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directie Natuur

Auteur

Datum
23-09-2025

Kenmerk
WJZ / 101195116

nota

TER ADVISERING

Adviesnota ter voorlegging van twee varianten van de Kamerbrief en de Nota van antwoord amvb wolf, in verband met de eventuele controversieelverklaring

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Aanleiding

Op 15 september jl. hebben we u naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: Afdeling) twee varianten met betrekking tot het vervolgproces van het ontwerpbesluit wolf en goudjakhals voorgelegd. Met deze nota wordt u geadviseerd over het vervolg.

Advies

U wordt geadviseerd:

- in te stemmen met verzending van de Kamerbrief met de nadere appreciatie van het advies van de Afdeling en de daarbij te voegen Nota van antwoord op de internetconsultatiereacties.

Kernpunten

- U heeft uw voorkeur uitgesproken voor het doorzetten van het ontwerpbesluit, zonder de mogelijkheid van het verlenen van een koepelvergunning boven een versoerde versie, gericht op EU implementatie zonder de definities van probleemwolf en probleemsituatie.
- Er is een brief aan de Eerste en Tweede Kamer opgesteld met daarin een appreciatie van het advies van de Afdeling.
- De brief aan de Tweede Kamer zal tevens dienen ter aanbieding van de Nota van antwoord op de internetconsultatiereacties.
- Als bijlage bij deze Kamerbrief is de Nota van antwoord gevoegd.
  - U heeft eerder gereageerd op deze nota van antwoord. Uw opmerkingen zijn daarna verwerkt. Omdat het advies van de Raad van State daarna volgde, treft u bijgevoegd een laatste aangepaste versie.

Ontvangen BPZ

Toelichting

Kenmerk
WJZ / 101195116

- Het advies van de Afdeling kent een dictum c (de Afdeling heeft een aantal bezwaren bij het ontwerp-besluit en adviseert dit niet te nemen, tenzij het is aangepast, het op een na meest kritische dictum van de Afdeling). Gezien de inhoud wordt om een volledige heroverweging verzocht.
- Ambtelijk zijn aan u twee opties voorgelegd voor een appreciatie van het advies van de Afdeling, met een weging van de risico's van iedere optie. U bent u geadviseerd om voor optie I te kiezen. U heeft gekozen voor optie II. Optie II is verwerkt in de Kamerbrief en in de Nota van antwoord.
- Optie I was om de amvb te beperken tot het voldoen aan de EU verplichtingen, te weten de implementatie van het feit dat de wolf van bijlage IV naar bijlage V van de Habitatrichtlijn is verplaatst, met bijbehorend beschermingsregime. In deze optie is ook voorgesteld om de in het ontwerpbesluit opgenomen voorzieningen voor de goudjakhals en de regeling met terugwerkende kracht voor de verlening van tegemoetkomingen voor wolvenschade te handhaven omdat daar in het advies geen bezwaren tegen waren. Ambtelijk is bij deze optie I onder meer opgemerkt dat hiermee aan de kritiek van de Afdeling tegemoet wordt gekomen, dat de op dit moment bestaande tussenperiode (tussen de inwerkingtreding van de wijziging van de Habitatrichtlijn en de inwerkingtreding van de amvb) zo kort mogelijk wordt gehouden, hetgeen een wens is van de provincies.
- De tweede optie was om de amvb grotendeels ongewijzigd door te zetten, te weten met een zo goed mogelijke verdere onderbouwing van de definities van probleemwolf en probleemsituatie. Alleen de koepelvergunning zou, conform het advies, worden geschrapt zodat vergunningverlening – net als nu – per individueel geval gebeurt.
- U bent gewezen op de (juridische) risico's van deze benadering, onder meer dat met deze tweede optie niet aan de kern van de kritiek van de Afdeling tegemoet wordt gekomen.
  - De kern van die kritiek heeft betrekking op de meerwaarde en (de juridische) houdbaarheid van het specifieke beoordelingskader gekoppeld aan de definities van probleemwolf en probleemsituatie.
  - Ook is benoemd dat de kans reëel is dat het parlement bezwaar zal hebben tegen doorzetting van een dergelijke amvb. De tijdige voldoening aan de EU-verplichtingen zou hiermee in gevaar kunnen komen.